

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 29. april 2009
Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2009-150-1118
Dok.: LNE40123

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 643 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 31. marts 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karen Hækkerup (S).

Brian Mikkelsen

/

Barbara Bertelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 643 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes kommentere artiklerne: ”PET samarbejder med torturpoliti” og ”Jeg blev tortureret, så PET kunne få oplysninger” fra Information den 28/2-09.”

Svar:

1. Det anføres i de omhandlede artikler, at en mand af irakisk herkomst med dansk opholdstilladelse i 2007 var tilbageholdt i flere måneder i et syrisk fængsel på initiativ af PET, og at den pågældende i den forbindelse blev udsat for tortur. Det anføres videre i artiklerne, at den pågældende under forhørene i det syriske fængsel blev foreholdt oplysninger, som efter hans opfattelse kun kan være fremskaffet af PET.

Der kan ikke inden for rammerne af en folketingsbesvarelse besvares spørgsmål om, hvorvidt Politiets Efterretningstjeneste har været involveret i konkrete sager. Af principielle grunde kan jeg derfor hverken be- eller afkræfte de antagelser, som er gengivet i de omtalte artikler.

2. Mere generelt om Politiets Efterretningstjenestes samarbejde med udenlandske samarbejdspartnere kan jeg henvise til Justitsministeriets besvarelser af 28. september 2007 af spørgsmål nr. S 6184, S 6189 og S 6190 fra medlem af Folketinget Frank Aaen (EL) samt ministeriets besvarelser af 7. maj 2008 af spørgsmål nr. 250, 262 og 334 fra Folketingets Retsudvalg.

Som det bl.a. fremgår heraf, foregår Politiets Efterretningstjenestes samarbejde med udenlandske samarbejdspartnere i overensstemmelse med dansk og international ret. For så vidt angår udveksling af personfølsomme oplysninger gælder navnlig reglerne om tavshedspligt i straffelovens § 152 og forvaltningslovens § 27 samt principperne om videregivelse af oplysninger i forvaltningslovens § 28.

Det beror på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om videregivelse af personfølsomme oplysninger er berettiget. Ved vurderingen af om videregivelse af oplysninger til en udenlandsk myndighed er berettiget, vil bl.a. forholdene i modtagerlandet kunne tillægges betydning, herunder hvordan oplysningerne i praksis må antages at blive anvendt i det pågældende land. Der må også lægges vægt på, hvilken karakter de pågældende oplysninger har, herunder risikoen for at oplysningerne eventuelt misbruges.

Hvis den helt ekstraordinære situation skulle opstå, at der er grundlag for at antage, at personfølsomme oplysninger skal danne grundlag for anvendelse af tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, vil det ikke være berettiget at videregive oplysningerne i henhold til de omtalte bestemmelser i forvaltningsloven og straffeloven.

Politiets Efterretningstjeneste har med henblik på at sikre, at udveksling af personfølsomme oplysninger sker i overensstemmelse med disse regler, fastsat interne retningslinjer for videregivelsen af oplysninger til udenlandske samarbejdspartnere. Disse retningslinjer indebærer bl.a., at den juridiske chef i Politiets Efterretningstjeneste eller dennes stedfortræder skal godkende videregivelsen af personfølsomme oplysninger til udenlandske samarbejdspartnere.

Politiets Efterretningstjeneste har i øvrigt oplyst, at det er almindelig praksis i efterretningstjenesten, at man i forbindelse med videregivelse af oplysninger til udenlandske samarbejdspartnere udtrykkeligt anfører, at oplysningerne kun må anvendes til efterretningsmæssig brug, og at de ikke uden samtykke fra Politiets Efterretningstjeneste må videregives til andre myndigheder, herunder myndigheder i tredjelande.

3. Hvad angår spørgsmålet om anvendelse af oplysninger, som er fremkommet under tortur, kan jeg henvise til Justitsministeriets besvarelse af 28. september 2007 af spørgsmål nr. S 6187 fra medlem af Folketinget Frank Aaen (EL) samt ministeriets besvarelser af 11. april 2008 af spørgsmål nr. 330 og af 7. maj 2008 af spørgsmål nr. 263, 264 og 336 fra Folketingets Retsudvalg.

Som det bl.a. fremgår heraf, følger det af artikel 15 i FN-konventionen af 10. december 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling, at udtalelser, der er afgivet under tortur, ikke kan påberåbes som bevis i nogen retssag, bortset fra sager hvor udtalelsen skal bruges som bevis for, at der har været udøvet tortur.

Oplysninger, der er fremkommet under tortur, vil således ikke kunne anvendes som bevis ved en dansk domstol, medmindre der er tale om en straffesag mod en person, der er tiltalt for at være ansvarlig for torturen.

Der er derimod ikke regler om tilsvarende begrænsninger i politiets – herunder Politiets Efterretningstjenestes – anvendelse af oplysninger som

led i deres efterforskningsarbejde.

Men politiet skal naturligvis overholde kravet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 om forbud mod tortur mv.

Det indebærer bl.a., at dansk politi – herunder Politiets Efterretningstjeneste – selvsagt ikke under afhøring må anvende metoder i strid med bestemmelsen. Ligeledes må Politiets Efterretningstjeneste naturligvis heller ikke opfordre til eller anmode andre om at udøve tortur for at fremskaffe oplysninger til brug for dansk politi.

Efter Justitsministeriets opfattelse er bestemmelsen i Menneskerettighedskonventionens artikel 3 imidlertid ikke til hinder for, at dansk politi under efterforskning af en forbrydelse kan anvende oplysninger, som der er mistanke om, at andre landes myndigheder muligvis har fremskaffet ved anvendelse af handlinger i strid med artikel 3.

Eksempelvis kan nævnes den situation, at politiet får et tip fra en udenlandsk samarbejdspartner om, at bestemte personer i Danmark indgår i en terrorcelle, der planlægger en terrorhandling. Selv om politiet har en mistanke om, at oplysningerne muligvis kan være fremkommet ved tortur, skal politiet i et sådant tilfælde jo ikke bare forholde sig passivt – men både kan og skal tværtimod forsøge at undersøge sagen nærmere og i givet fald forsøge at forhindre terrorhandlingen.

Dette forhold indebærer naturligvis absolut ingen form for accept af eller tilslutning til tortur begået af myndigheder i andre lande.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det nærliggende at antage, at det vil blive anset for at være i strid med artikel 5 om ret til frihed og sikkerhed henholdsvis artikel 8 om ret til respekt for privatliv og familieliv i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvis der som grundlag for en domstols afgørelse om varetægtsfængsling henholdsvis om f.eks. ransagning eller indgreb i meddelelshemmeligheden fremlægges udtalelser, om hvilke det er fastslået, at de er afgivet som følge af tortur. Det samme må antages at gælde med hensyn til grundlaget for administrative afgørelser om udvisning.

Som beskrevet foregår Politiets Efterretningstjenestes samarbejde med udenlandske samarbejdspartnere i overensstemmelse med dansk og international ret. Politiets efterretningstjeneste har oplyst, at dette bl.a. indebærer, at tjenesten ikke vil anmode en udenlandsk samarbejdspartner om oplysninger, hvis efterretningstjenesten i en konkret situation vurderer, at en person derved vil blive udsat for tortur.

Politiets Efterretningstjeneste har endvidere oplyst, at når tjenesten modtager oplysninger fra en udenlandsk efterretningstjeneste, gennemføres der efter omstændighederne en nærmere undersøgelse med henblik på at kunne vurdere troværdigheden af oplysningerne. Oplysningerne vil i den forbindelse blive sammenholdt med den viden, som efterretningstjenesten allerede måtte være i besiddelse af, eller som efterretningstjenesten kan tilvejebringe ved andre undersøgelser, ligesom det kan være relevant at søge oplysningerne yderligere belyst gennem henvendelser til efterretningstjenestens samarbejdspartnere.

Der vil herudover ofte være anledning til, at der rettes fornyet henvendelse til den efterretningstjeneste, som har videregivet oplysningerne, med henblik på at få oplysningerne yderligere præciseret, herunder med henblik på at søge klarlagt, hvordan oplysningerne er tilvejebragt. Det bemærkes dog i den forbindelse, at efterretningstjenester af hensyn til kildebeskyttelsen sædvanligvis er meget tilbageholdende med at udtale sig om, hvordan oplysninger er tilvejebragt, og at et udtrykkeligt spørgsmål om, hvorvidt oplysninger eventuelt måtte være fremkommet under anvendelse af tortur eller ved hemmelige fængslinger, ikke kan forventes besvaret.